

Research Paper

Comparing the Effectiveness of the Knowledge Base of In-Service Teacher Education Programs from the Perspective of Experienced and Novice Female Iranian EFL Teachers

Leila Saberi¹

1- Instructor, English Department, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

Received: 2021/08/23

Revised: 2022/01/22

Accepted: 2022/01/28

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/jzv.2022.29835.3771

Keywords:

Teacher Education, Knowledge Base, Effectiveness, In-service Teachers.

Abstract

Introduction: This study was an attempt to evaluate the effectiveness of the knowledge base of female in-service English teachers in Iranian teacher education programs.

Methods: This study was qualitative research using causal-comparative technique. The Knowledge Base Effectiveness Questionnaire (KB EQ) designed by Jadidi and Bagheri (2014) was used (8). Content validity and reliability were used as sources of evidence to support the validity of the questionnaire. Participants were 160 female in-service English teachers who were selected through purposive sampling. Participants were asked to indicate the effectiveness of the knowledge areas introduced in the questionnaire for language teaching.

Findings: The findings of this study showed that among the seven components extracted from the questionnaire, based on the views of female in-service teachers, post-method indicators and linguistic concepts constitute the most and least useful issues. Novice and experienced teachers were also compared to find their perceptions of the effectiveness of basic knowledge areas. The results showed that there is a significant difference in their views on issues such as research skills and post-method indicators.

Citation: Saberi, L. Comparing the Effectiveness of the Knowledge Base of In-Service Teacher Education Programs from the Perspective of Experienced and Novice Female Iranian EFL Teachers. Quarterly Journal of Women and Society. 2022; 12 (48): 203-214. doi: 10.30495/jzv.2022.29835.3771

Corresponding Author: Leila Saberi

Address: English Department, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

Tell: 09171121466

Email: saberi500@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

In recent years, Iranian women have played a major role in various educational, cultural and social fields of the country. It is clear to say that the active participation of women in education and teaching has been very significant. In this regard, it is obvious that in order to improve teaching in an efficient and effective way, the teaching profession needs knowledge that changes the performance of teachers. In fact, teachers must have different knowledge and skills to create and maintain useful learning environments that pave the way for achieving predetermined goals. Elbas (1983) argued that "the only factor that seems to have the greatest power to advance our understanding of the role of teachers is the knowledge base of teachers" (5). Conceptualizing teacher knowledge is a complex issue that requires understanding of some basic phenomena such as the teaching and learning process, the concept of knowledge and also how teachers' knowledge is translated into practice in the classroom (6). The subject of the knowledge base of teachers has been recognized as a leading field in research in the field of language teacher education over the past few years; This is why there is a growing interest in evaluating the effectiveness of teacher education processes and how teachers view the teacher education programs they have experienced (18).

Related to the shortcomings observed in teacher education programs, including in-service courses, it seems necessary to reconsider the conceptualization of the knowledge base of these courses and take a completely different perspective on what teachers do in the classroom. and how to learn teaching-related activities. In fact, many traditional language teacher education systems tend to transfer approaches in which a set of predetermined knowledge is transferred from teacher to teacher. Regarding the importance of the knowledge base provided in in-service

teacher education courses, it is necessary to review these programs to find their effectiveness. To this end, this study mainly seeks to examine the effectiveness of the knowledge base provided in such programs based on the perspective of female English teachers. The views of experienced and novice teachers are also compared.

Methods

This study was qualitative research using causal-comparative technique. The Knowledge Base Effectiveness Questionnaire (KBEQ) designed by Jadidi and Bagheri (2014) was used (8). Content validity and reliability were used as sources of evidence to support the validity of the questionnaire. Participants were 160 female in-service English teachers who were selected through purposive sampling. Participants were asked to indicate the effectiveness of the knowledge areas introduced in the questionnaire for language teaching.

Findings

The above-mentioned questionnaire was also administered to 160 in-service practicing teachers in order to decide on their perceptions over the effectiveness of the knowledge base areas included in the questionnaire. It was actually intended to determine to what extent each knowledge base area is perceived to be helpful and effective while teaching practically. In so doing, the mean scores calculated for each knowledge base area were also taken into account. In fact, checking the results obtained through descriptive statistics, one can detect that in-service teacher considered "post-method indicators" of knowledge areas highly useful for practicing teachers. In addition, almost all knowledge areas which are related to teachers' contextual sensitivity and functioning were noticeably considered useful from the perspective of in-service teachers.

Multivariate analysis of variance was used to see if novice and experienced Iranian EFL practicing teachers have different perspectives about the

effectiveness of the knowledge base covered during in-service teacher education programs. The results indicated that novice and experienced teachers have significantly different attitudes toward the effectiveness of the knowledge base areas. Considering the descriptive statistics, one can infer that novice and experienced teachers are more different in terms of the knowledge areas that constitute the current concerns in the field rather than traditional knowledge base which are over-emphasized in monologic teacher education programs.

Discussion

The results of this study show that a transmission model is needed as a way to exercise current concerns such as post-method pedagogy which requires a reformation of the nature of teachers and teacher educators' roles. Baniasad-Azad, Tavakoli, and Ketabi (2016) examined the nature of EFL teacher education programs regarding implementation, practicality, and approach to teacher learning. The findings showed the transmission orientation of the programs. It was found that a pre-specified body of teaching knowledge is transferred from the trainers to the teachers. Teachers' creativity, prior knowledge, and experience, the role of teaching context, and the population of learners were not considered in program development.

The difference between the views of novice and experienced female teachers on the effectiveness of basic knowledge areas of in-service teacher training courses, can be related to the important role of experience. Yazdanpanah and Sahragard (2018) reported that teachers with experience in Iranian English language have higher levels of professional knowledge, language knowledge, language skills knowledge and higher components than novice Iranian teachers. But there is no significant difference between experienced and novice teachers in terms of language teaching knowledge, knowledge of teaching methods and language learning knowledge (17).

Conclusion

Investigating the obtained results, is unlikely to think that teacher education programs in Iran can produce autonomous and critical teachers who are equipped with the knowledge base to face the context-specific teaching challenges. In fact, teacher education in Iran still follows transmission-approaches in which a set of pre-determined and pre-sequenced body of knowledge is transmitted from teacher educators to teachers. Therefore, it is vital to have teacher education programs that are dialogically constructed by participants who think and act critically.

The findings also confirmed that actual experience can noticeably affect teachers' recognition of the importance of context-sensitive issues in determining their teaching success. More experienced teachers found issues such as post-method, research skills and teacher awareness more effective in practical teaching.

Ethical considerations

Compliance with ethical guidelines

Compliance with ethical guidelines adhere to the principles of research ethics in the present study. The questionnaires were filled with the satisfaction of all the participants.

Funding

All the costs of the present study were covered by the author.

Author contribution

Design, methodology, data analysis, and final writing were done by the author.

Conflict of interest

This study had no conflict of interest

مقاله پژوهشی

مقایسه اثربخشی دانش پایه ای دوره ضمن خدمت آموزش معلمان از دیدگاه معلمان انگلیسی زن با تجربه و تازه کار ایرانی

لیلا صابری^۱

۱- مربی، گروه زبان انگلیسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

چکیده

هدف: این مطالعه تلاشی در جهت مقایسه دیدگاه معلمان زبان انگلیسی زن با تجربه و تازه کار ایرانی در مورد اثربخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان ایران می باشد.

روش: در این مطالعه از روش کمی و تکنیک علی مقایسه ای استفاده شد. بدین منظور، از پرسشنامه اثربخشی دانش پایه ای که توسط جدیدی و باقری (۲۰۱۴) طراحی شده است، استفاده شد (۸). از روایی محتوا و پایایی به عنوان منابع شواهد برای حمایت از روایی پرسشنامه استفاده شد. شرکت کنندگان ۱۶۰ معلم انگلیسی زن دوره ضمن خدمت بودند که از طریق روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. از شرکت کنندگان خواسته شد تا میزان مؤثر بودن حوزه های دانش معرفی شده در پرسشنامه را برای آموزش زبان نشان دهند.

یافته ها: یافته های این پژوهش نشان داد که از میان هفت مؤلفه استخراج شده از پرسشنامه، بر اساس دیدگاه معلمان زن دوره ضمن خدمت، شاخص های پسا روش و مفاهیم زبانی بیشترین و کمترین مسائل مفید را تشکیل می دهند. معلمان تازه کار و با تجربه نیز به منظور یافتن دیدگاه هایشان از اثربخشی حوزه های دانش پایه ای مقایسه شدند. نتایج نشان داد که تفاوت معنی داری در دیدگاههای آنها نسبت به مسائلی مانند مهارت های پژوهش و شاخص های پسا روش وجود دارد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۰۱

تاریخ داوری: ۱۴۰۰/۱۱/۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۰۸

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/jzvz.2022.29835.3771

واژه های کلیدی:

آموزش معلمان، دانش پایه ای، اثربخشی، معلمان ضمن خدمت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

* نویسنده مسئول: لیلا صابری

نشانی: گروه زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، مرودشت، ایران.

تلفن: ۰۹۱۷۱۱۲۱۴۶۶

پست الکترونیکی: com.yahoo@۵۰-saeeri.www

مقدمه

مدل عقل گرایانه که در آن « فرد از تیوری و عمل به آن یاد می گیرد»، شایع ترین مدل است (۱۶). در اینجا فرض اساسی این است که تدریس یک علم است و می توان آن را به طور عقلانی بررسی کرد. اما این مدل از برخی کاستی ها رنج می برد. اول اینکه در این مدل معلمان به حال خود رها میشوند تا دانش و علمی که برای تدریس کسب کرده اند را به تنهایی تمرین و استفاده کنند (۱۱). دوم اینکه در این جا جدایی تحقیق و عمل وجود دارد (۱۶). به این معنا که کسانی که به آموزش معلمان اشغال دارند، کسانی نیستند که واقعاً زبان انگلیسی را تدریس می کنند. سوم، این مدل نمی تواند به اندازه کافی به بسیاری از مسائل مهم در آموزش زبان انگلیسی مانند تدریس و یادگیری زبان انگلیسی در کلاس درس بپردازد (۳). چهارم، کارآموزانی که بر اساس این مدل آموزش می بینند، بر این باور هستند که مطالعات حرفه ای و نظری نمی توانند به اندازه کافی در عمل به آنها کمک کنند. به طور کلی مدل عقل گرایانه منبع متمایزی از محتوا و دانش است اما برای دانش محتوای آموزشی کفایت نمی کند (۱۵). مدل مطالعات موردی شامل بحث و تحلیل موارد واقعی در کلاس درس است. این مدل در برنامه های آموزش معلمان به طور مکرر مورد استفاده قرار نگرفته است. مرث (۱۹۹۱) در مورد دو دلیل صحبت کرد تا توضیح دهد چرا این مدل در دانشگاه ها وارد مورد استقبال قرار نگرفته است؛ نبود درک مفهومی درست از هدف آن و عدم حمایت اداری و مالی جهت نوشتن پرونده ها توسط استادان که از اهمیت محوری در آموزش معلمان زبان دوم برخوردار است (۱۲). این مدل راهی مناسب برای ارائه دانش محتوا است اما برای محتوای آموزشی و دانش حمایتی کفایت نمی کند.

مدل یکپارچه یک رویکرد سیستماتیک به آموزش معلمان زبان دوم است که به دست آوردن محتوا، محتوای آموزشی، و دانش حمایتی توسط یادگیرنده از طریق تجربه ها و فعالیت های مختلف را تضمین میکند (۳). با این حال، این امر لزوماً یکپارچگی انواع دانش برای تشکیل دانش پایه ای معلمان را تضمین نمی کند. در واقع همان طور که دی به آن اشاره کرد، بخش تمرین بازتابی که بررسی انتقادی تمام جنبه های دانش است، باید در برنامه در نظر گرفته شود. دوی (۱۹۳۳) معتقد بود که فعالیت های بازتابی اغلب برای معلمان ضمن خدمت مفید است و به آن ها در تبدیل شدن به معلمان کارآمدتر کمک کند (۴).

مرتبط با کاستی های مشاهده شده در برنامه های آموزش معلمان از جمله دوره های ضمن خدمت، لازم به نظر می رسد که مفهوم سازی دانش پایه ای این دوره ها مورد تجدید نظر قرار گیرد و دیدگاه کاملاً متفاوتی نسبت به آنچه معلمان در کلاس درس انجام می دهند، و نحوه یادگیری فعالیت های مرتبط با

در سالهای اخیر زنان ایرانی نقش عمده ای در عرصه های گوناگون آموزشی، فرهنگی و اجتماعی کشور ایفا کرده اند. به جرات می توان گفت که مشارکت فعال زنان در امور آموزشی و تدریس بسیار چشمگیر بوده است. در این راستا بدیهی است که برای بهبود تدریس به شیوه ای کار آمد و موثر، حرفه معلمی نیازمند دانشی است که تغییری را در عملکرد معلمان به وجود می آورد. در واقع معلمان باید برای ایجاد و حفظ محیط های آموزشی مفیدی که زمینه را برای رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده هموار می کنند، دانش و مهارت های مختلفی داشته باشند. الباس (۱۹۸۳) معتقد بود که «عامل واحدی که به نظر می رسد بیشترین قدرت را برای پیش برد درک ما از نقش معلمان دارد، دانش پایه ای معلمان است» (۵). مفهوم سازی دانش معلم مسئله پیچیده ای است که نیاز به درک برخی پدیده های اساسی از جمله فرایند تدریس و یادگیری، مفهوم دانش و همچنین نحوه تبدیل دانش معلمان به عمل در کلاس درس را دارد (۶). موضوع دانش پایه ای معلمان به عنوان زمینه ای پیشرو در پژوهش حوزه آموزش معلمان زبان در طول چند سال اخیر شناخته شده است؛ به همین دلیل است که علاقه فزاینده ای در حیطه ارزیابی اثربخشی فرآیندهای آموزش معلمان و چگونگی دیدگاه معلمان از برنامه های آموزش معلمان که تجربه کرده اند را میتوان مشاهده کرد (۱۸). این در واقع انگیزه ای برای ظهور تعدادی از مدل های نظری دانش پایه ای معلمان بود. مدل شولمن (۱۹۸۷) می تواند به عنوان یکی از جامع ترین ها در نظر گرفته شود که مجموعه ای از دسته بندی های مختلف دانش را لحاظ کرده است (۱۴):

۱. دانش محتوا، ۲. دانش آموزشی عمومی، ۳. دانش برنامه درسی، ۴. دانش محتوای آموزشی، ۵. آگاهی از یادگیرندگان و ویژگی های آنها، ۶. آگاهی از زمینه های آموزشی (در هر دو سطح خرد و کلان)، ۷. آگاهی از اهداف، اهداف آموزشی و ارزش ها.

دی (۱۹۹۳) چهار مدل آموزش معلمان زبان انگلیسی را معرفی کرد که مدل شاگرد-متخصص، مدل عقل گرایانه، مدل مطالعه موردی و مدل یکپارچه نام گذاری شده اند (۳). مدل شاگرد-متخصص قدیمی ترین شکلی است که امروزه هنوز مورد استفاده قرار می گیرد. بر طبق این مدل، کار آموز از نزدیک با مربی متخصص تمرین می کند. در این مدل «دانش در نتیجه مشاهده، آموزش و عمل به دست می آید». دیدگاه غالب در این مدل این است که حرفه تدریس پویا است و در طول چند دهه اخیر تغییرات اساسی در آن ایجاد شده است. بدیهی است که این رویکرد تنها می تواند به یادگیرنده کمک کند تا دانش محتوای آموزشی را ارتقا بخشد.

روش پژوهش و ابزار پژوهش

در این مطالعه از رویکرد کمی و تکنیک علی مقایسه ای برای جمع آوری داده ها و تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شده است. برای پاسخ به پرسش اول پژوهش، از پرسشنامه اثربخشی دانش پایه‌ای که توسط جدیدی و باقری (۲۰۱۴) طراحی شده، استفاده شد (۸). به منظور پاسخ به سوال دوم، از روش های آماری برای مقایسه دیدگاه معلمان زن تازه کار و با تجربه زبان انگلیسی در مورد اثربخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت استفاده شد.

در این مطالعه از نمونه گیری در دسترس استفاده شد که در آن از ۱۶۰ معلم انگلیسی زن ایرانی با تجربه و تازه کار که در دوره های ضمن خدمت شرکت کرده بودند، خواسته شد همکاری کنند. شرکت کنندگان بر اساس ملاحظات زیر انتخاب شدند

۱. هر دو گروه معلمان تازه کار و با تجربه با مدارک کارشناسی، کارشناسی ارشد، و یا دکترا و در برنامه های آموزشی ضمن خدمت دانشگاه فرهنگیان، دیگر دانشگاه های دولتی، و یا دانشگاه آزاد شرکت کرده بودند.

۲. اگرچه معلمان بر اساس تجربیات خود در چهار گروه طبقه بندی شدند، تنها معلمان با ۲-۰ (گروه تازه کار) و ۵ تا ۱۰ سال (گروه با تجربه) تجربه تدریس در تجزیه و تحلیل آماری گنجانده شدند.

۳. شرکت کنندگان از شیراز، مرودشت، یزد، یاسوج، بوشهر، تهران، اصفهان و کرمان برای نوعی «مثلت بندی محلی» بودند (۲).

به منظور یافتن روایی و پایایی داده ها، ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ مجدداً توسط محقق محاسبه گردید که ۰.۸۶ را نشان داد که خود نشان از شاخص پایایی بالایی بود. همچنین برای اطمینان از روایی محتوایی پرسشنامه از نظر و دیدگاه متخصصان رشته آموزش زبان استفاده شد.

یافته های پژوهش

اثر بخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان در ایران بر طبق دیدگاه معلمان زن زبان انگلیسی: پرسشنامه اثر بخشی دانش پایه ای معلمان دوره ضمن خدمت، با استفاده از نظرات ۱۶۰ معلم انگلیسی زن ایرانی مورد استفاده قرار گرفت تا بتوان میزان اثر بخشی این دوره ها را مورد بررسی قرار داد. میانگین نمرات محاسبه شده برای هر حوزه دانش پایه ای نیز در نظر گرفته شد. نتایج در جدول ۱ نشان داده شده است.

تدریس را لحاظ کنیم. در واقع بسیاری از سیستم های سنتی آموزش معلمان زبان به رویکردهای انتقال گرایی دارند که در آن مجموعه ای از دانش از پیش تعیین شده از مربی معلمان به معلمان منتقل می شود. همان طور که کومارادویولو (۲۰۱۲) اشاره کرد:

این مدل ها و رویکردها در ویژگی های متعددی اشتراک دارند. اول، آنها اغلب نقش مربی معلم را محدود به مجرا هایی می کنند که از طریق آنها دانش شخصی و حرفه ای به معلمان به راحتی منتقل می شود. دوم، یک رابطه استاد و دانش آموز فرض شده است با این انتظار که معلمان تحت آموزش قسمتی از دانش و مهارت های آموزشی استاد خود را یاد بگیرند، و سعی کنند آنها را در کلاس درس خود به کار گیرند. سوم، آنها به ندرت به معلمان این توانایی را می دهند یا حتی آنها را تشویق می کنند که دیدگاههای خود از تدریس را بسازند. چهارم، این مدل ها بر اساس رویکردهای بالا به پایین بنا شده اند که در آن دانش حرفه ای توسط متخصصان تولید شده و با ارایه آن سعی بر تحت تاثیر قرار دادن رفتار معلمان دارند. در نهایت دوگانگی باز دارنده ای بین مربی معلمان و معلمان ایجاد می کنند، با این انتظار که کارشناسان دانش تولید کنند و معلمان آن را به کار گیرند (۱۰).

در مورد اهمیت دانش پایه ای ارائه شده در دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان، بررسی این برنامه ها برای پیدا کردن میزان اثر بخشی آنها ضروری به نظر می رسد. به این منظور، این تحقیق عمدتاً به دنبال بررسی اثربخشی دانش پایه ای ارایه شده در چنین برنامه هایی بر اساس دیدگاه معلمان زن زبان انگلیسی می باشد. دیدگاه معلمان با تجربه و تازه کار نیز مورد مقایسه قرار گرفته اند.

اهداف

با توجه به این که تحقیقات بر روی دوره های آموزش معلمان انگلیسی هنوز در ایران به خوبی توسعه نیافته است، این مطالعه با دو هدف امیدوار است زمینه را برای درک کلی تر افراد ذینفع در این حوزه را فراهم کند. بنابراین، میزان اثربخشی دانش پایه ای ارایه شده در طول برنامه های ضمن خدمت آموزش معلمان از طریق بررسی دیدگاههای معلمان زن زبان انگلیسی ایران، مورد مطالعه قرار گرفته است. مقایسه دیدگاه معلمان زن تازه کار و با تجربه ایرانی در مورد اثربخشی این دانش پایه ای یکی دیگر از موارد مورد بررسی این تحقیق بوده است.

فرضیه

آیا تفاوت معنا داری بین دیدگاههای معلمان انگلیسی زن با تجربه و تازه کار در مورد اثربخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان ایران وجود دارد؟

جدول ۱- آمار توصیفی دیدگاه معلمان زن در مورد اثربخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان

تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	
۱۶۰	۱,۲۵	۳,۰۰	۲,۴۹۴۶	۰.۳۸۴۲۴	مفاهیم زبان
۱۶۰	۱,۳۳	۳,۰۰	۲,۵۵۷۳	۰.۳۴۹۶۳	مسائل یادگیرنده
۱۶۰	۱,۴۰	۳,۲۰	۲,۵۵۸۷	۰.۴۱۰۰۰	آگاهی
۱۵۸	۲,۰۰	۳,۰۰	۲,۶۲۲۲	۰.۱۵۸۸۳	مجموع
۱۵۹	۱,۵۰	۳,۵۰	۲,۶۵۸۳	۰.۴۴۴۸۵	اصول نظری
۱۶۰	۱,۲۵	۴,۲۵	۲,۸۹۶۹	۰.۹۹۰۲۸	تهیه مطالب
۱۵۹	۲,۰۰	۳,۸۶	۲,۹۶۰۵	۰.۵۰۲۶۲	مهارت های پژوهشی
۱۶۰	۱,۵۰	۴,۲۵	۳,۲۲۶۶	۰.۴۷۸۱۴	شاخص های پسا روش
۱۵۸					تعداد معتبر

در این مطالعه، از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد تا در یابیم آیا معلمان زن تازه کار و با تجربه انگلیسی ایران دیدگاه های متفاوتی در مورد اثربخشی دانش پایه ای ارایه شده در طول برنامه های آموزش معلمان دوره ضمن خدمت دارند یا خیر. شش فرض قبل از استفاده از این آمار در نظر گرفته شدند که به ترتیب مورد بررسی قرار گرفتند.

یکی از روش ها آزمون شاپیرو-ویلک است که برای نرمال بودن داده ها مورد استفاده قرار می گیرد. این آزمون چک می کند تا داده ها به طور نرمال برای هر گروه از متغیر مستقل برای تمام متغیرهای وابسته توزیع شوند.

با نگاهی دقیق به نتایج در جدول یک می توان در یافت که طبق دیدگاه معلمان "شاخص های پسا روش" در حوزه های دانش، برای معلمان بسیار مفید هستند. علاوه بر این، تقریباً تمام حوزه های دانشی که مربوط به حساسیت و عملکرد زمینه ای معلمان است، از دیدگاه معلمان دوره ضمن خدمت به طور قابل توجهی مفید تلقی شدند. یافته های پژوهش با توجه به اینکه آیا تفاوت معنا داری بین دیدگاه های معلمان انگلیسی زن با تجربه و تازه کار در مورد اثر بخشی دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان در ایران وجود دارد؟

جدول ۲- محاسبه توزیع نرمال

تجربه	شاپیرو-ویلک	آمار	درجه آزادی	معنا داری	حوزه های دانش
۲-۰ سال	۰.۹۵۲	۵۷	۰.۷۵	شاخص های پسا روش	
۱۰-۵ سال	۰.۹۱۲	۴۲	۰.۱۱۳	مفهوم زبان	
۲-۰ سال	۰.۹۲۸	۵۷	۰.۲۳۱	اصول نظری	
۱۰-۵ سال	۰.۹۴۶	۴۲	۰.۰۶۵	مهارت های پژوهش	
۲-۰ سال	۰.۹۵۹	۵۷	۰.۰۵۳	تهیه مطالب	
۱۰-۵ سال	۰.۹۶۴	۴۲	۰.۱۹۹	مسائل یاد گیرنده	
۲-۰ سال	۰.۹۶۳	۵۷	۰.۰۷۸		
۱۰-۵ سال	۰.۸۹۱	۴۲	۰.۱۰۱		
۲-۰ سال	۰.۷۹۹	۵۷	۰.۰۹۸		
۱۰-۵ سال	۰.۷۷۴	۴۲	۰.۲۱۹		
۲-۰ سال	۰.۹۲۸	۵۷	۰.۰۹۲		
۱۰-۵ سال	۰.۹۳۴	۴۲	۰.۱۱۸		

بررسی درجه آزادی داده ها در ستون واقع در زیرستون "شاپیرو ویلک" می باشد. اگر داده ها به طور نرمال توزیع شوند (فرض نرمال

به منظور اطلاع از این که آیا نمرات در هر گروه از متغیر مستقل به طور نرمال برای هر متغیر وابسته توزیع شده است، نیاز به

با یکدیگر همبستگی داشته باشند. اگر همبستگی ها کم باشد، شاید بهتر است از تحلیل واریانس یک طرفه بطور مجزا برای هر یک از متغیرهایی وابسته استفاده شود. اگر همبستگی (ها) بیش از حد بالا باشد (بیشتر از ۰.۹)، همخطی چند گانه وجود دارد. در حالی که استفاده از بعضی روش های همخطی چند گانه می تواند پیچیده باشد، بکار بردن ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای وابسته یک روش نسبتاً ساده برای تشخیص همبستگی بین متغیر های وابسته وجود دارد. جدول ۳ نتایج این محاسبات را نشان می دهد.

بودن برآورده می شود، سطح معنا داری باید بیش از ۰.۵ باشد. اگر داده ها به طور نرمال توزیع نشده باشد، سطح معنا داری باید کمتر از ۰.۵ باشد. در جدول ۲ می توان دید که تمام مقادیر بزرگتر از ۰.۵ هستند (۰.۷۵، ۰.۱۱۳، ۰.۲۳۱، ۰.۰۶۵، ۰.۰۵۳، ۰.۱۹۹). بنابراین، متغیرهای وابسته شامل، نمره مفهوم زبان، نمره مسائل یاد گیرنده، نمره تهیه مطالب، و غیره... به طور نرمال برای هر گروه از متغیر مستقل توزیع شده است (که در واقع همان تجربه است).
داده ها همچنین بررسی شدند تا اطمینان حاصل شود که هیچ گونه همخطی چند گانه (به عنوان یک پیش فرض منووا) وجود ندارد. در حالت ایده آل، متغیرهای وابسته بایستی به طور متوسط

جدول ۳- ضریب همبستگی برای تعیین همخطی چند گانه

تحقیق ات	آگاهی	پسا روش	زبان	نظریه	مطالب	مسائل	
۵۶۰	۲۴۰	۳۳۳	۶۴۷	۲۸۹	۵۱۳	۱	مسائل یادگیرنده
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰		
۲۹۷	۲۹۹	۲۹۹	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۸	۲۹۹	
۶۵۴	۲۴۵	۳۵۴	۳۷۹	۴۴۱	۱	-	تهیه مطالب
						۰۱۳	
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰		۸۲۸	
۲۹۷	۲۹۹	۲۹۹	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۹	۲۹۸	
۲۲۰	۲۹۴	۳۷۹	۳۰۹	۱	۴۴۱	۲۸۹	اصول نظری
۰۳۱	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰		۰۰۰	۰۰۰	
۲۹۷	۲۹۹	۲۹۹	۲۹۷	۲۹۹	۲۹۸	۲۹۸	
۲۶۹	۳۹۱	۲۵۸	۱	۳۰۹	۳۷۹	۶۴۷	مفاهیم زبان
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰		۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	
۲۹۶	۲۹۸	۲۹۸	۲۹۸	۲۹۷	۲۹۷	۲۹۷	
۴۴۶	۳۳۴	۱	۲۵۸	۳۷۹	۳۵۴	۳۳۳	شاخص های پسا روش
۰۰۰	۰۰۰		۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	
۲۹۸	۳۰۰	۳۰۰	۲۹۸	۲۹۹	۲۹۹	۲۹۹	
۲۶۹	۱	۳۳۴	۳۹۱	۲۹۴	۲۴۵	۲۴۰	آگاهی
۰۰۰		۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	
۲۹۸	۳۰۰	۳۰۰	۲۹۸	۲۹۹	۲۹۹	۲۹۹	
۱	۲۶۹	۴۴۶	۲۶۹	۲۲۰	۶۵۴	۵۶۰	مهارت های پژوهش
	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۳۱	۰۰۰	۰۰۰	
۲۹۸	۲۹۸	۲۹۸	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۷	۲۹۷	

* همبستگی در سطح ۰/۰۵ (۲ دم) معنی دار است.

۴۹. (ردیف همبستگی پیرسون) هستند که نشان دهنده همبستگی متوسط بین متغیر ها است. این امر نشان می دهد که این متغیرهای

تقریباً تمام ضریب های همبستگی بین متغیرهای وابسته شامل مسایل یاد گیرنده، تهیه مطالب، اصول نظری، مفاهیم زبان، شاخص های پسا روش، آگاهی و مهارت های پژوهش، بین ۰.۳ و

وابسته برای استفاده در منووا مناسب هستند و هیچ مدرکی مبنی بر همخطی چند گانه وجود ندارد.

آخرین فرضی که بررسی شد، همگنی ماتریس‌های واریانس-کوواریانس با استفاده از آزمون برابری بود. اگر میزان سطح معناداری بزرگتر از ۰.۰۱ باشد، آنگاه فرض نقض نمی شود. محاسبه انجام شده در این تحقیق مقدار ۰.۶۱۳ را نشان می دهد؛ بنابراین، فرض نقض نشده است.

پس از اطمینان از این که فرضیات فوق محقق شدند، در نهایت تجزیه و تحلیل چند متغیره از واریانس انجام شد. اگرچه معلمان ضمن خدمت بر اساس تجربیات خود در چهار گروه

طبقه‌بندی شدند، اما تنها معلمان با داشتن تجربه تدریس ۲-۰ و ۱۰-۵ در تجزیه و تحلیل منووا قرار گرفتند و دیدگاه‌های آنان در مورد اثربخشی حوزه های دانشی دوره ای ضمن خدمت آموزش معلمان ارزیابی و مقایسه شد.

اولین کار مهمی که می بایست انجام میشد، بررسی داده های توصیفی (جدول ۴) بود. این جدول میانگین و انحراف معیار را برای متغیرهای وابسته مختلف (تهیه مطالب، مسائل یادگیرنده، مفاهیم زبانی، شاخص های پسا روش، مهارت تحقیق، اصول نظری، آگاهی) که توسط متغیر مستقل (تجربه) از هم جدا می شوند را نشان می دهد.

جدول ۴- آمار توصیفی دید گاه‌های معلمان تازه کار و با تجربه از اثربخشی حوزه های دانشی

حوزه های دانش	تجربه	میانگین اثربخشی	انحراف معیار	تعداد
محتوای کل	۲-۰ سال	۲,۶۳۵۱	۰.۱۳۸۰۷	۵۷
	۱۰-۵	۲,۶۴۳۴	۰.۱۳۴۳۲	۴۲
آگاهی	۲-۰ سال	۲,۰۷۱۹	۰.۳۷۳۰۹	۵۷
	۱۰-۵	۲,۴۸۱۰	۰.۳۸۷۷۶	۴۲
شاخص پسا روش	۲-۰ سال	۲,۳۵۷۹	۰.۴۳۴۶۴	۵۷
	۱۰-۵	۳,۲۷۹۸	۰.۴۴۵۸۶	۴۲
مفاهیم زبان	۲-۰ سال	۲,۸۵۸۸	۰.۴۰۳۵۷	۵۷
	۱۰-۵	۲,۱۱۰۱	۰.۳۳۷۲۳	۴۲
اصول نظری	۲-۰ سال	۲,۶۶۶۷	۰.۴۰۵۸۱	۵۷
	۱۰-۵	۲,۲۲۷۸	۰.۴۱۹۵۷	۴۲
مسائل یادگیرنده	۲-۰ سال	۲,۴۴۱۵	۰.۳۵۷۰۳	۵۷
	۱۰-۵	۲,۳۸۱۰	۰.۳۱۰۷۹	۴۲
تهیه مطالب	۲-۰ سال	۲,۸۱۵۸	۱,۰۲۹۱۸	۵۷
	۱۰-۵	۳,۴۹۷۶	۰.۸۳۲۳۵	۴۲
مهارت های پژوهش	۲-۰ سال	۲,۷۹۲۳	۰.۴۵۰۱۹	۵۷
	۱۰-۵	۳,۲۶۶۷	۰.۴۸۰۵۰	۴۲

تهیه مطالب متفاوت هستند. چنین حوزه های دانشی برای تدریس عملی توسط معلمان با تجربه بسیار مفید تلقی می شوند. جدول ۵ نتایج تست چند متغیره را نشان می دهد که در آن نتایج آمار منووا یک طرفه دیده میشود. هستند. تاثیر متغیر "تجربه" را میتوان با استفاده از این آمار مورد بررسی قرار داد.

مقایسه میانگین نمرات در جدول ۴ نشان می دهد که اگرچه تفاوت بسیار کمی بین دیدگاه معلمان زن تازه کار و با تجربه در مورد حوزه‌های دانش سنتی مانند "مفاهیم زبانی" و "اصول نظری" که هسته اصلی مدل های سنتی آموزش معلمان را تشکیل می دهند وجود دارد، این معلمان در دیدگاه های خود در مورد اثربخشی حوزه های دانش همچون مهارت های پژوهش، شاخص های پسا روش، و

جدول ۵- تست چند متغیره برای تفاوت بین دیدگاه معلمان زن تازه کار و با تجربه

تاثیر	ارزش	فیشر	میزان مورد قبول فرضیه	میزان مورد قبول خطا	سطح معناداری	مربع اتا	
Pillai's Trace	.۹۹۳	۲۷۰۶,۵۳	۸,۰۰۰	۱۴	.۰۰۰	.۹۹۳	برخور د با محور
Wilks' Lambda	.۰۰۷	۲۷۰۶,۵۳	۸,۰۰۰	۱۴	.۰۰۰	.۹۹۳	
Hotelling's Trace	۱۵۱,۴۱	۲۷۰۶,۵۳	۸,۰۰۰	۱۴	.۰۰۰	.۹۹۳	
Roy's Larges Root	۱۵۱,۴۱	۲۷۰۶,۵۳	۸,۰۰۰	۱۴	.۰۰۰	.۹۹۳	
Pillai's Trace	.۲۷۲	۱,۸۰۷	۲۴,۰۰۰	۴۳	.۰۱۲	.۰۹۱	تجربه
Wilks' Lambda	.۷۴۷	۱,۸۳۱	۲۴,۰۰۰	۴۱	.۱۰۱	.۰۹۳	
Hotelling's Trace	.۳۱۴	۱,۸۵۱	۲۴,۰۰۰	۴۲	.۰۰۹	.۰۹۵	
Roy's Larges Root	.۲۰۰	۳,۶۲۲	۸,۰۰۰	۱۴	.۰۰۱	.۱۶۷	

اثربخشی دانش پایه‌ای ارایه شده این گونه برنامه‌ها بود. معلمان شرکت کننده در این تحقیق اذعان داشتند که دانش پایه‌ای مورد تاکید در این دوره‌ها بیشتر به حوزه‌هایی مانند اصول نظری و مفاهیم زبانی اختصاص می‌یابند تا حوزه‌های مهمی که امروزه از نگرانی‌های آموزشی معلمان است. به عنوان مثال، مهارت معلمان در تطبیق مطالب آموزشی و درسی با زمینه‌های آموزشی خاص یا توانایی‌های آنها در انجام تحقیقات عملی برای حل مشکلات عملی در کلاس را میتوان نام برد. در واقع، نتایج تحقیق حاکی از آن است که به یک مدل انتقالی به عنوان راهی برای برون رفت از نگرانی‌های فعلی همچون آموزش پسا روش، مورد نیاز است که این خود مستلزم اصلاح ماهیت نقش معلمان و مربی معلمان می‌باشد. بنی اسد آزاد و همکاران (۲۰۱۶) به بررسی ماهیت برنامه‌های آموزش معلمان ایران در رابطه با اجراء عملی بودن و رویکرد آنها نسبت به یادگیری معلمان پرداختند (۱). یافته‌ها حاکی از نوعی جهت گیری در انتقال برنامه‌ها را نشان داد. همچنین مشخص شد که بدنه‌ای از پیش مشخص شده از دانش تدریس از مریبان به معلمان منتقل می‌شود. اما خلاقیت معلمان، دانش قبلی و تجربه، نقش زمینه تدریس و جمعیت یادگیرندگان در توسعه این برنامه مورد توجه قرار نگرفتند. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که برخی بازنگاری‌ها در حوزه‌های پایه دانش پایه‌ای ارایه شده در

با توجه به سطح معناداری مشخص شده در جدول ۵ می‌توان نتیجه گرفت که معلمان تازه کار و با تجربه نگرش‌های متفاوتی نسبت به اثربخشی حوزه‌های دانش پایه‌ای دارند که این خود حاکی از دیدگاه‌های متفاوت آنها نسبت به مسایل مهم امروزی در حوزه آموزش معلمان می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

به طور کلی، آموزش نقش بسیار مهمی در توسعه یک کشور دارد و معلمان نقش کلیدی در هدایت آینده کشور دارند. اهداف آموزش و پرورش هم آکادمیک و هم اجتماعی است. معلمان کارآمد مجهز به آخرین تکنیک‌های آموزشی، باعث توسعه اقتصادی و رفاه آینده یک کشور می‌شوند. در ایران بیش از نیمی از بدنه آموزش و پرورش به زنان اختصاص دارد و آنها در سطوح مختلف آموزشی و مدیریتی نقش‌های مفیدی را ایفا می‌کنند. در همین راستا، این پژوهش تلاشی در جهت ارزیابی برنامه‌های دوره ضمن خدمت آموزش معلمان در ایران از طریق بررسی دیدگاه‌های معلمان زن زبان انگلیسی در مورد اثربخشی دانش پایه‌ای ارایه شده در این دوره‌ها بود. این پژوهش در واقع تلاشی برای ارزیابی برنامه‌های آموزش معلمان دوره ضمن خدمت معلمان زبان انگلیسی زن در ایران از طریق تعیین

با توجه به تفاوت دیدگاه های معلمان زن تازه کار و با تجربه نسبت به اثربخشی حوزه های دانش پایه ای دوره های ضمن خدمت آموزش معلمان، می توان گفت که این دو گروه از معلمان نظرات متفاوتی نسبت به حوزه های دانش مانند شاخص های پسا روش، مهارت های تهیه مطالب و تحقیق که در واقع دغدغه فعلی رشته آموزش زبان انگلیسی است، دارند. در واقع داشتن چنین دانشی برای معلمان با تجربه ضمن خدمت بسیار مفید تلقی می شود و این گروه همواره تلاش می کنند تا دانش خود را در این زمینه ارتقا دهند. چنین تفاوتی را می توان به نقش مهم تجربه در دیدگاه های معلمان مرتبط دانست. یزدان پناه و صحرانورد (۲۰۱۸) در نتایج تحقیق خود گزارش کردند که معلمان سطح دانش حرفه ای، دانش زبان، دانش مهارت های زبانی و مولفه های بالاتری برخوردارند. اما بین معلمان با تجربه و تازه کار از نظر دانش آموزش زبان، آگاهی از روش های تدریس و دانش یادگیری زبان تفاوت معناداری وجود ندارد (۱۷).

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در پژوهش حاضر پر کردن پرسشنامه ها با رضایتمندی تمامی مشارکت کننده ها اجرا شد.

حامی مالی

تمام منابع مالی و هزینه های پژوهش حاضر توسط نویسنده تامین شده است.

مشارکت نویسندگان

طراحی، روش و تجزیه و تحلیل داده ها و نگارش پایانی همگی توسط نویسنده انجام شده است.

تعارض منافع

مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

برنامه های آموزش معلمان اجتناب ناپذیر به نظر می رسد. رزمجو و همکاران (۲۰۱۲) نتایج مشابهی را گزارش کردند که برای تجهیز معلمان در جهت توسعه اجتماعی کنونی مورد نیاز است (۱۳). بنابراین، برنامه درسی آموزش معلمان زبان انگلیسی باید اصلاح شود و اهداف جدیدی به منظور تربیت معلمان با توانایی زبانی قوی، خلاق همراه با دانش حرفه ای تخصصی لحاظ شوند. کاظمی و اشرفی (۲۰۱۴) بر این باور بودند که معلمان باید دانش و مهارت خود را بهبود بخشند و خود را با شرایط جدید تطبیق دهند، بنابراین برای هم گامی با این تغییرات، معلمان باید به طور مداوم آموزش ببینند و به روز شوند تا در شغل خود کارآمدتر شوند (۹). با اشاره به یافته های پژوهش حاضر مشخص شد که برنامه های آموزش معلمان در ایران عمدتاً بر حوزه های از دانشی متمرکز شده است که برای حل مشکلات واقعی که معلمان در حین تدریس عملی با آن مواجه هستند، کمتر مؤثر واقع می شوند. به خصوص شایان ذکر است که استقلال معلمان که در دوران پسا روش به شدت مورد تأکید قرار می گیرد، قابل دستیابی نیست مگر اینکه آگاهی معلمان از سبک ها، اعتقادات و نیازهای یادگیرندگان، انگیزه و فرهنگ آنها به عنوان پیش نیاز برآورده شود. برنامه های آموزش معلمان باید سرمایه گذاری بیشتری در جهت بهبود توانایی انتقادی معلمان برای تأمل در هویت خود، داشته باشند. همان طور که ایزدی نیا (۲۰۱۲) اظهار داشت، اگرچه آموزش تفکر انتقادی تغییرات مثبتی در زندگی اجتماعی و شخصی معلمان به همراه داشته است، اما به نظر نمی رسد در آموزش معلمان زبان دوم در ایران جایگاه مطلوبی را به دست آورده باشد (۷). به این ترتیب بعید است که فکر کنیم برنامه های آموزش معلمان در ایران می تواند معلمان خودمختار و منتقدی تولید کند که مجهز به دانش پایه ای مؤثر هستند تا بتوانند با چالش های تدریس عملی مواجه شوند. در واقع آموزش معلم در ایران هنوز از رویکردهای انتقالی پیروی می کند که در آن مجموعه ای از دانش از پیش تعیین شده از مربی معلمان به معلمان منتقل می شود. بنابراین، وجود دوره های آموزشی که به صورت محاوره ای توسط شرکت کنندگانی ساخته می شود که انتقادی فکر و عمل می کنند، ضروری است.

assessment. In J. Richards & W.A. Ren & Ya (Eds.). *Methodology in Language Teaching* (pp. 9-18). Cambridge, England: Cambridge University Press
- Day, R. (1993). Models and the knowledge base of second language teacher education. *Working Papers in Second Language Studies*, 11 (2), 1-13. Retrieved from <http://hawaii.edu/sls/uhwpepl/11/Day>.

References

-Baniasadi-Azad, S., Tavakoli, M., & Ketabi, S. (2016). EFL teacher education programs: The absence of teachers' involvement. *Iranian Journal of Applied Linguistics*, 19 (2), 61-86.
- Brown, D. (2002). English language teaching in the "Post-Method" era: Towards better diagnosis, treatment,

- Dewey, J. (1933). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking the Educative Process*. Boston: D.C. Heath.
- Elbaz, F. (1983). *Teacher Thinking: A Study of Practical Knowledge*. London: Crown Helm.
- Guerriero, S. (2014). Teachers' pedagogical knowledge and the teaching profession. *OECD Publishing*
- Izadinia, M. (2012). Teacher educators as role models: A qualitative examination of student teachers ' & teacher educators' views towards their roles. *The Qualitative Report*, 17(47), 1-15, Retrieved from <http://www.nova.edu/ssw/QR/QR17/izadni a.pdf>.
- Jadidi, E., & Bagheri, M.S. (2014). ELT pre-service teacher education: Major trends and shifts. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 7(4), 181-190.
- Kazemi, A., & Ashrafi, M. (2014). In-service training programs for Iranian teachers revisited. *International Journal of Asian Science*, 4(10), 1062-1076
- Kumaravadivelu, B. (2012). *Language Teacher Education for a Global Society: A Modular Model for Knowing, Analyzing, Recognizing, Doing, and Seeing*. New York: Routledge
- Lasley, T. (1989).” Editorial”. *Journal of Teacher Education*, 40(2), n.p
- Merseth, K.K. (1991) The early history of case-based instruction: Insights for teacher education today. *Journal of Teacher Education*, 42(4), 243-249
- Razmjou, L., Bonyadi, A., & Haghi, V. (2012). Developing guidelines for improving the curriculum for BA program in English language teaching in Iranian universities. *Journal of Academic and Applied Studies*, 2(6), 39-47.
- Shulman, L.S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22
- Ur, P. (1992). Teacher learning. *ELT Journal*, 46(1), 56-61
- Wallace, M. (1991) *Training Foreign Language Teachers: A Reflective Approach*. Cambridge, England: CUP.
- Yazdanpanah, M., & Sahragard, R. (2018). Expert and novice Iranian EFL teachers' professional knowledge at Iranian language institutes and universities. *International Journal of Foreign Language Teaching & Research*, 6(22), 133- 149.
- Zeichner, K. (1999). The new scholarship in teacher education. *Educational Researcher*, 28 (9), 4-15

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی